

ZGODNJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

№ 7.

V Četertik 14. Svečana.

1850.

Na grobu
visokočastitiga mašnika
Antona Kozlevčarja *).

„Blagor tistim, ki zaspijo
V milosti Gospodovi:
Blage dela jim sledijo,
Ne bojé se večnosti.“

Dokončal, prijatelj mili!
Si težavno pot tedaj,
Se odtel narave sili,
Zmenjal svet za večni raj!
Zgodaj, zgodaj, o Predragi!
V cvetji nar krasnejših let
Cerkvi, staršem up si blagi,
Nam prijatelj odzvet. —

*) Gosp. A. Kozlevčar je bil rojen v Prežgajnski fari 17. Prosenca 1822 in 2. Velikotravnja l. 1846 v Ljubljani v mašnika posvečen. Bil je bistre glave in dobrega, blaziga serca, v vsih vednostih je veselo napredoval, s posebnim nagnjenjem pa se matematike učil in se letas že perpravljaj za oestro spraševanje, kakoršno ministerstvo terja od tistih, ki želé učeniki na e. k. gimnazijih postati. Pred ko ne je pa tudi imel še visokejši misli in namene, kar se povzame iz tega, da se je s posebno pridnostjo angleškiga jezika učil in v svojim testamentu naročil, da naj se, ako toliko čez druge potrebe ostane, 20 gold. za misijone oberne. Ko je legar v vojaških bolnišnicah huji perhajal, je bil tudi v službo bolnih vojakov poklican, ker se je s serčno vdanostjo podvergel, in jo s tako pastirsko gorečnostjo opravljaj, da se je elo madzarskiga jezika začel učiti, ker je več vojakov od tega naroda v bolnišnici ležalo. In ker si iz ljubezni do svojiga poklica, tudi po noči ni dal pokoja, se je ob kratkim toliko naučil, da je nekatere bolnike že v madzarskim jeziku spovedati zamogel. Pa te tako težavne opravila so ga bile poslednjič tako oslabile, da se je pretekli Božične praznike moral vleci. V boleznih celo je zdihoval in prosil k Bogu na uhoje bolnike, ki so se mu tako v serce smilili, in katerim je berž ko berž mislil spet na pomoč perteci. Ko mu je nekoliko odleglo, ga je, akoravno slabotniga, gnala globoka pobožnost pred altar, ker so ga pa smertne britkosti obšle in ga prisilile, se zopet vleci v posteljo, iz ktere ni več vstal. V saboto 12. Prosenca je prejel z zbranim duham in z vidno, ginljivo pobožnostjo sv. zakramente, se je pričujočim v sponin priporočil in je pred dnevam svojiga rojstva, 16. Prosenca, 28 let star, mirno v Bogu zaspal. Mlad je sel pod zemljo, pa bogat na lepih čednostih.

Kdo Te pač ni cenil vredno,
Kdor poznal Te koli je? —
Zvest poklicu bil si vedno,
Vnet za duš zveličanje.

Revnim, bolnim nevtudljivo
Kak skerbno v pomoč si bil!
Jim tolažbo ljubeznjivo
V tuge polno serce lil!

Ne težave, ne boleznj,
Smerti clo se nisi bal;
In v resnici si z ljubezni
Bližnjiga življenje dal.

Smert o srečna, trikrat srečna!
Toraj tudi zlati raj,
Nestrohljiva krona večna
Je plačilo Tvoje zdaj.

Vživaj toraj, Ljubeznjivi!
Kar Ti Večni tam deli,
Vene radosti nezveljivi,
Vene ki Ti večno cveti.

Mi pa še v solzá dolini
Za Teboj zdihujemo,
Dokler v večni domovini
Se na veke združimo.

Bratovšina kersanskiga nauka.

(Konec.)

V. *Kakošne imajo bandera biti, in kako jih nositi?*

1. Bandera, kersanske znamenja, imajo biti ne drage robe, pa čedno napravljene, kakor jih po enih krajih solci imajo.

2. Vsaka versta ima svojo barvo: prva fantičev in deklie naj bo bela; druga odrasenih mladenčev in deklie zelena; tretja mož in žen pa siva ali pruna (plava).

3. Lepó je, če imá bandero fantičev in deklie podobo svetiga Alojzja; bandero odrasenih mladenčev in devic podobo serca Jezusoviga in Marije; bandero mož in žen podobo svetiga Jožefa, svete

Ane, ali domačiga patrona cerkve. Pa tudi velja, če bandero podobne nima.

4. Vsaka versta ima svojiga verstnika ali verstnico, ki za svoje bandero skerbi, in ga v procesiji ali pri obhodu pred svojo versto nosi.

5. V procesijah gre bratovski oskerbnik prvi, vstric njegva nese na levi strani verstnik fantičev bandero; po tem nese verstnik mladenčev bandero in njegova versta gre za njim; za tim pa verstnik mož. — Za moškimi pride oskerbnica bratovšine, in na levi strani nje verstnica malih deklic bandero nese. Za temi gre versta odraslih deklet, in poslednjič zene. — V kakšini versti bratje in sestre per velikih procesijah, ki niso bratovske, gredó, imajo duhovski pastirji odločiti.

VI. Ktere dolžnosti imajo verstniki in verstnice?

1. Imajo gledati per izpraševanju in per kersanskim nauku, de se vsi lepo vedejo, otroci ne suvajo, ne lasajo; in če kaj nespodobniga vidijo, tiho posvariti, in če to ne pomaga, po kersanskim nauku duhovnim povedati.

2. Vse tovarše ali tovaršice svoje verste imajo popisane, in kteriga ni trikrat k kersanskim nauku, ga duhovskemu pastirju povedó, ako učenik ali učenica ne vé povedati, zakaj de ga ni.

3. Ni kaciga učenika ali učenice, ima verstnik ali verstnica tisto tovaršijo izprašati.

4. Imajo per procesijah bandero svoje verste nositi, ga lepo hraniti in za-nj skerbeti.

5. Naj bodo vsim lep izgled pohlevniga, kersanskiga zaderžanja, in naj duhovskim pastirjem pridno pomorejo v tim, kar bratovšino zadeva.

VII. Ktere dolžnosti imajo učniki in učenice?

1. Imajo skerbno katekizem (bukvice kersanskiga nauka) brati, in kar je mogoče tudi na pamet (iz glave) znati.

2. Imajo k kersanskim naukam in k vsim bratovskim opravilam pridno hoditi, ne muditi, in skerbeti, de tovarši ali tovaršice, ki so njim v skerb dani, tudi k kersanskim nauku in k božji službi skerbno hodijo, in se čedno zaderže.

3. Imajo svoje tovarše ali tovaršice kersanskiga nauka izpraševati, kar je bilo poprejno nedeljo razloženiga, ali kar duhovski pastir naroče.

4. Tudi v delavnikih, posebno po zimi, naj po enkrat ali dvakrat v tedni svoje tovarše ali tovaršice v kaki hiši svoje soseske zberó, in jih kersanskiga nauka učé.

5. Za podučenje in izpraševanje se jemljejo odraseni mozje in zene vsaciga stanu in starosti. Dobro je, če se odraseni šolarji v to odločijo. Kdor bolj čisto kersanske nauke zna, pa večí svetoželjo ali gorečnost za božjo čast in izveličanje duš ima, za učenika ali učenico bolj velja.

VIII. Ktere dolžnosti imajo tovarši in tovaršice (učenci in učenke)?

1. Imajo vsako jutro in vsak večer, pred in po jedi, pa tudi kadar zvoniti čujejo, svojo molitvo pobožno opraviti.

2. Se kersanskiga nauka prav skerbno učiti, in brati katekizem, ako citati znajo.

3. So dolžni tudi svoje tovarše in tovaršice učiti, kakor jim Bog znanost in priložnost da.

4. Slušati imajo prejpostavljene verstnike, učnike: posebno pa bratovšine oskerbnike in jih v časti imeti.

5. Starše, gospodarje in gospodinje lepo ubogati, se varovati vsiga razpušeniga življenja, tepeanja, metanja, ukanja, posebno pa ponočniga vasovanja (potepanja.)

IX. Kako se kersanski nauki in druge svete opravila v bratovšini opravljajo?

1. Vsako nedeljo se zidejo tovarši in tovaršice s svojim učenikom ali učenico v cerkvi na svoj odločen kraj, de se kersanski nauk izpraša, kar je bilo poprejno nedeljo razloženiga. To se lahko zgodí predpoldne po opraviilu, ali popoldne pred večernicami kake pol ure. Izpraševati se mora lepo pohlevno, in drugih ne motiti. Poleti se lahko tudi zunaj cerkve izprašuje.

2. Vsako mlado — ali kvaterno nedeljo, kakor se oznani, je namesto navadniga kersanskiga nauka očitno izpraševanje. Vsaka versta posebej krog svojiga bandera stoji in odgovarja, kar jo vprašajo, ali vse skupej, ali vsako posebej.

3. Po izpraševanju se imenujejo bratje in sestre, ki so pretekle kvatre ali mesec pomerli in se móli za-nje. Po tem naredijo lepo procesijo ali krog cerkve ali po cerkvi, in poslednjič okoli altarja v darovanje, zaporedama, kakor je bilo naročeno. Gredé molijo ali pa kako sveto pesem pojó. — H koncu so litanije in blagoslov (žegen).

4. Na vsih Svetnikov ali kako drugo nedeljo je bratovski praznik (svetek). Po velikim opravilu pristopijo bratovšine oskerbnik in oskerbnica, verstniki in verstnice, učniki in učenice blizo altarja in vpričo presvetiga zakramenta očitno vero ponovijo v imenu vsih bratov in sester, po tem po redu mašne bukve kušnejo. Poslednjič se sv. blagoslov da.

5. Kar pri darovanji vbogajme pride, se posebej shrani, in gospodu ali duhovniku, ali pa bratovskemu oskerbniku v skerb da, de omisljijo, kar je za bratovšino potrebniga; in na vsih Svetnikov prejpostavljenim bratovšine račun (obrajt) povedó.

6. Na vsih Svetnikov, ali prvo nedeljo po tem se po opraviilu vsi prejpostavljeni bratovšine zidejo in z duhovskim pastirjem pogovorijo, česar je potreba, ali nove verstnike, učnike itd. izvoliti ali kaj popraviti?

X. Kaj je storiti, kadar kdo v bratovšini zbolí ali umerje?

1. Kakor hitro verstnik ali verstnica, učenik ali učenica zvé, de je kdo njenih tovaršev ali tovaršice hudo zbolel, ga ima obiskati in pozvediti, ali ima potrebno postrežbo. Ako postrežbe prave ni, naj poskerbi, poprosi ali se pa gospodu duhovniku priporoči, de oni poskerbijo. Ravno to so dolžni tudi tovarši svojimu učeniku in verstniku, tovaršice svoji verstnici in učenici, kar vsakimu bratu in sestri, zavolj Boga storiti.

2. Je potreba bolnika previditi in po gospoda iti, se naprosi dober mož, ako tovaršev kdo ne gre, de gospoda pripeljá. Vsi bližnji bratje in sestre naj presveto rešnje Telo k bolniku spremijo, kolikor jim je mogoče.

3. Na poslednjo uro eden bratov ali sester umerjočimu moli in v molitvah s pričujočimi dušo v večnost spremlja, kakor priložnost dopusti.

4. Umerje kdo iz bratovšine, se duhovskemu pastirju naznani, potem bratom in sestram pogreb napové. Umerje oskerbnik ali oskerbnica bratovšine, ga spremijo vsi bratje in sestre z vsimi banderi; — umerje verstnik ali verstnica, učenik ali učenica, ga spremijo bližnji bratje in sestre z dvema banderama; — umerje tovarš ali tovaršica, ga spremijo bližnji bratje in sestre k pogrebu. Moški gredó pred merličem, ženske za njim; je tovarš umerl, nesó bratje — je umerla tovaršica, nesó sestre bandero svoje verste.

5. Bandera se imajo per pogrebih zvite nositi, in čern trak ali pinto, če mogoče, imeti.

XI. Ktere dolžnosti imajo bratje in sestre kers. nauka sploh?

1. Vsi naj skerbijo za podučenje v kersanskim nauku po svojim stanu in po svoji priložnosti.

2. Gospodarji in gospodinje imajo sami skerbno k kersanskemu nauku hoditi, pa tudi svoje ljudi pošiljati; domá pa tudi izpraševati in učiti.

3. Vsi bratje in sestre se imajo greha varovati, in če kdo nesrečno v smertin greh pade, berž bo mogoče, saj prvo nedeljo se spovej. Dobro jim je vsaciga mesca ali saj vsake kvatre k spovedi iti; pa to je le svét, ne zapoved. Tudi druge naj k pogosti spovedi spravljajo in k pobolšanju opominajo.

4. Dobro je, ako tri božje čednosti vsak dan obudijo, Marijo devico, svojiga angela varha in svojiga patrona pobožno časté.

5. Pikanja pa, zabavljanja in zasramovanja ne smejo porajtati, ker sv. Duh govori, de morajo preganjanje terpeti, ki hočejo pobožno živeti.

XII. Kteri odpustki se v bratovšini kersanskiga nauka zadobé?

a) Popolnoma odpustik:

1. Na dan zapisanja v bratovšino;
2. Na dan patrona cele bratovšine;
3. Na smertno uro, če z jezikam ali saj v sercu presveto imé — Jezus izrečes.

4. Vsaciga mesca eno nedeljo, ktero si izbereš, ako vsak dan véro, upanje in ljubezen obudiš. — Potreba se je k zadobi popolnoma odpustkov vredno spovedati in presveto obhajilo vredno prejeti.

b) Odpustik sedem let:

1. Ako se vsaciga mesca enkrat spoveš in k svetimu obhajilu vredno greš.
2. Ako otroke k kersanskemu nauku spravljáš ali peljáš.
3. Kadar presveto rešnje Telo k bolniku spremiš.
4. Če s svojimi podložnimi k kersanskemu nauku greš.

c) Odpustik treh let:

1. Ker brata ali sestro k pogrebu spremiš.
2. Ker se per božji službi prav pobožno znajdeš.
3. Kader za rajnke mertve molíš.

d) Odpustik dve sto dni:

1. Kader otroke ali posle (družino) k kersanskemu nauku pošlješ.
2. Kader bolnika obišeš.
3. Kader k procesji ali božjemu opraviu bratovšine greš.

e) Odpustik sto dni:

1. Kader otrokam naprej molíš.
2. Kader otroke kersanskiga nauka učíš ali izprasuješ.
3. Kader se skrivnosti kersanske vére saj pol ure učíš.

Očitno spoznanje Vere.

Se moli na dan zapisanja, in pa na praznik bratovšine.

Verujem v Boga Očeta i. t. d.

Jaz J. J. spoznam in verujem iz vsiga serca vse, kar sveta katolska, apostolska, Rimska cerkev vérovati naroča (velí). — Letó pravo katolsko véro, razun ktere nobeniga izveličanja upati ni, hočem z božjo pomočjo do konca svojiga življenja zvesto ohraniti in spoznati.

Hočem si pa tudi prizadetí, kar mi bo mogoče, de bodo moji podložni in meni vskerb izročeni to sveto véro spoznali in ohranili.

Vse to obljubim in prisežem tako resnično, kakor mi Bog pomagaj in sveti Evangelji.

Priporočenje Materi božji.

Sveta Marija, Mati božja, tebe za svojo mater izvolim, in terdno sklenem, te nikoli zapustiti. Prosim te, vzemi mene in vse brate in sestre leté bratovšine za svoje otroke. Pomagaj mi v vsih mojih nadlogah in poslednjo uro ne zapusti me, o Marija! Amen.

Priporočenje sr. Audreju.

Sveti Andrej, ti seréni oznanovavec izveličanskiga nauka Jezusoviga, kteri si se za resnico naše svete vere križati dal, sprosi nam luč razsvetljenja, de svete božje nauke čedalje bolj spoznamo, pa tudi pomoč storjenja, de zvesto po tim nauku živemo.

Tvoje veličastvo, o Gospod! ponižno prosimo, de kakor je sveti apostel Andrej tvoje cerkve učeník in vladnik bil, naj bo tudi per Tebi naš vedni prošnik, po Gospodu našim Jezusu Kristusu. Amen.

Dopis od Savine.

„Zgodnja Danica“ je v I. listu t. l. vprašala, kaj od noviga leta pričakujemo? in je našo nar serénisi zeljo zadela, koje odgovorila, de bi se časi poboljšali, de bi božja šiba od nas odjenjala. Resničen je bil pa tudi pogoj, pod kterim nam je poboljšanje casov obljubila, ter rekla: de se bo kmalo vse okrog nas poboljšalo, kakor hitro se bomo sami poboljšali. Ta resnica je jasna ko beli dan; časi se bojo poboljšali, kakor hitro se bojo ljudje poboljšali, zakaj ljudje si sami delajo čase dobre in hude. Zemlja ni ternja rodila in krizev nobenih ni bilo, dokler ni bilo greha na svetu, kadar je pa Adam grešil, je bodoče ternje celo zemljo prepreglo in svet se je s krizi in nadlogami napolnil. Tedaj so prišli slabi časi še le z greham na svet in zgodovina vsih časov nam priča: de več kakor je bilo greha in odpada od prave bogosluznosti na zemlji, britkejši so rodovi pod strahovavno šibo božjo zdihovali; kakor hitro so se pa ljudstva k Bogu spreobrnile, je tudi božja šiba odjenjala in temni časi so se spet razvedrili. Potem tedaj soditi, se mi zdi, de si boljših časov še obetati ne smemo, temuč de šele na pragu ojstre skušnje in sodbe božje stojimo; zakaj povsod vidimo, de greh se nikakor med nami ne jenuje, temuč de je greha in očitniga in zavedeniga zaničevanja Boga in njegoviga Kristusa, ki je svetá Zveličar, od dne do dne le več in več, in de gorečnost za božjo čast in tista ljubezin, ki se popolnoma Bogu v cast in bližnim v prid daruje, vidama bolj in bolj peša. Brez Boga pa nam ne bo sreca pravečeta, in brez naše pokore in našiga spreobrnjenja se časi ne bojo poboljšali, naj bi tudi nar večí modrijani iz celiga sveta skupej prišli in še tako dobre in modre postave izduhtali; zakaj „zidarji zastonj zidajo, ako Gospod hiše ne stavi“. Ps. 126.

Kar nas Slovence zadeva, so še pa posebno tri slabe znamenja, ki nam nič kaj dobro leto ne obetajo. Pervo slabo znamenje je: de je nemški Ljubljanski cerkv. časopis „Theologische Zeitschrift“ nehal. Prizadeval si je ta časopis v duhovništvu veselje od visi cerkvene učénosti obuditi in ga z vsimi imenitnimi in zdaj potrebnimi rečmi soznaniti. Cena je bila tako nizka, kakor smo si v sedanjih časih, ki je tako hudo za denar, le želeti smeli. Zakaj zunaj nekoliko dopisateljév iz nemških krajev, skorej nobene podpore per slovenskim duhovništvu ni najdel? Ali mar tukaj manjka dobrih glav inučénosti? Nikakor. Koga pa? Nobeni odgovor je včasí nar boljši odgovor, zato tudi mi na to vprašanje ne odgovorimo. Na evropejskim obnehji kersanstva se je začelo mračiti, semtertje je že terda noč. O de bi prerok Jezuija iz svojiga groba vstal in z mo-

gočnim budivnim trobentnim glasam tudi po slovenskih pokrajinah klical: „Nočni čuvaj! koliko je ura? nočni čuvaj! koliko je ura? Jz. 21. Terdo spanje kaže, da imamo še le polnoči; tudi še juterna zarja nikjer ne svitka. —

Drugo slabo znamenje je: de družba svetiga kriza, že tolikrat perporočena, tako slabo med Slovenci napreduje. De nam je nje ravno tako, kakor Nemeam treba, vsak lahko z rokami oslata, kdor tega s pametjo ne zastopi, in vender —! tudi v naši škofiji, akoravno je bila ta družba po pastirskim listu, od kteriga je bilo v „Theol. Zeitsch. N. 40. 1849. govorjenje, od našiga prevzvišeniga knezoškofa skej serčno besedo duhovnam in ljudstvu perporočena, je veidelvse tiho od nje, kakor v temnim grobu. Morebiti v več farah, pa jaz sim le od ene zvedil, so neutrudljivi g. fajmošter pa vender škofovo željo izpolnili in na praznik vsih Svetnikov družbo s. kriza slovesno vpeljali. Po desetim opravilu so imeli sami pristojno pridigo in po sv. maši so bili udje nove družbe obojniga spola v kaj lepim številu vprico zbraniga ljudstva per s. obhajilu. Zvedil sim, de je celi fari ta slovesnost zlo dopadla, pa kako tudi ne? — Tudi ravno od dveh drugih far, kjer sta goreča g. fajmoštra to družbo farmanam že mnogo perporočala, veselo novice zvem, de se je že precej farmanov zbralo, ter prosilo, naj bi se družba že skoraj začela. Tudi se ženeki v Celji podobe (Bilder) s. kriza naprodaj dobijo, kakoršne bojo udje v vidno znamenje svojiga združenja prejeli. Ali je na teh podobah tudi ktera permerjena molitev ali ne, ne vem, ako ravno zaupam, de je; in ker jih sam še nisim vidil, tudi ne vem, kakšne de so. Ker se pa lahko uganiti da, odkoga de so oskerbljene, smemo tudi prepričani biti, de so svojimu namenu gotovo pristojne. Žal mi je, de od družbe s. kriza ne morem veselših novice povedati; pa ako Bog da, se bo mende ja tudi slovensko ljudstvo s časam kej scajmalo in zdramilo in za božjo čast se vnelo! Vem scer, de je vpejljava te družbe z mnogimi težavami sklenjena; prepričan sim pa tudi, de je resnično, kar že stari latinski pregovor pravi: Labor omnia vincit — pridno delo vse premaga! —

Tretje slabo znamenje za nas Slovence pa je, de se nam je stari abecedni ali čerkini prepir zopet v slovenske časopise vrnil in scer zdaj vrnil, ko smo ravno že Boga hvalili, de smo se po dolgim trudenji vender enkrat saj po večim v pisanji zedinili. Kolikor je meni znano, so vsi prejenniki „Zgodnje Danice“ v naši okolici častitimu vredništvu zlo hvalježni, de se „novih oblik“ ni perjelo in prosimo, naj bi tudi v prihodnje tega ne storilo. Zdi se nam tukaj, kakor de bi neka stara in žalostna osoda nad Slovenci vladala, ki jim nikdar ne da iz čerkarije se povzdigniti. Tudi nas tukaj ta misel močno obhaja, de bi „nove oblike“ morebiti vender le „obeno zaželjene“ ne bile. Kolikor jaz prebivavec Celjskiga kroga poznam, sim prepričan, de, ako bi vsi tisti, ki so se kedaj s slovenšino pečali ali se še pečajo, zavolj „novih oblik“ glasovali, bi izmed desetih komej eden ali pa še ne, za nove oblike glasoval. Ta primerlej (Proportion) se mi zdi, bi pa tudi sploh po celi Slovenii obveljal. Ker so pa ravno „novo-oblikarji“, kolikor se da iz Slovenije razsoditi, nar go-rečniši prijatli vstave, in tedaj dobro vejo, de ima po vstavi le večina pravico postave dajati, ne pa manjšina, so si ti gospodje zlo nedosledni in z levice to podirajo, kar z desnico zidajo, ako od svoje terjatve ne odstopijo; naj bi mnogo mnogo prevagavna večina „starooblikarjev“ od male trohice „Majarjevih nasledovavcev“ jezikoslovne postave prejerala. Gospodje! zmiraj perporočujete

doslednost, (kar je tudi prav); tedaj le dosledno! — Vedili bi še mnogo od te reči govoriti — pa nočemo; in scer prvič za to ne, de bi kje Dunajski Slovenci, ki bolj pred tuje, kakor pred „lastna vrata gledaju“, tudi „Zgodnje Danice“ v černe bukve ne zapisali, ter razglasili, „da“ tudi ona novi vihar „v milej“ domovini „podpihava“. — Drugič tudi zato, ker obširnši jezikoslovno pretresovanje v ta časopis ne gre, akoravno želimo, de bi častito vredništvu to malo trohico blagovoljno v njega vzelo, ker se tudi „Zgodnja Danica“ v tistih okoljšinah znajde, kakor nekđaj Cicero, ko je moral govoriti „pro domo sua“. — Tretjič pa tudi zato, ker so že pridne „Novice“ si dosti zavolj te reči perzadjale, ktere kakor v vsih rečeh, tako tudi per jezikoslovstvu vedno pred tistim napredkam svarijo, ki je brez prevdarka — na nos na glavo; — pa vidi se, de nekteri naših mladih slovenskih pisatelov zlo kosmate ušesa imajo. Bog nam le toliko daj, de bi tisti časi nikoli ne prišli, ktere je slavni Prešerin v misli imel, ko je v čast „slovenskih Hirjanov“ nastojni Sonet prepeval^{*)}, kteriga celiga zato tukej podamo, ker je zdaj, ko je celi svet poln klopotcev, zlo potreba, de se vsaka koristna reč po dva- in trikrat pove, kakor v mlinu:

Ne bod' mo šalobarde! Moskvičanov

Gorcenci moji! knjige mi berimo,

In kar nam všeč bo, Źzmat se učimo

Od bogmejov na meji Otomanov!

Iz kotih vsih od Škijapetrov do Šamanov

Tak, kakor srake gnejzda vkup nosimo

Besede ptuje, z njim' obogatimo

Slovenskih novi jezik Hirjanov.

Prekosili res bomo vse narode,

Nar starši med jeziki jezik bode,

Ki se iz te čobodre bo naredil,

Ker homo tak govorili v Emoni,

Ko zlabodrali so tam v Babiloni,

Ko bil jim Bog je govorico zmedil. K—.

Razgled po keršanskim svetu.

Rim. Praznik razglašanja Gospodoviga ali sv. treh kraljev je bil ko sicer v semeniši de Propaganda fide prav slovesno obhajan. G. Oliffe, apostolski namestnik iz Dake v Indii so imeli veliko slovesno opravilo, ko so se ob enim pri stranskih altarjih v več raznih cerkvenih obredih s. maše brale. Tako se je lahko v enim času v latinskim, armenskim, moškovitarskim, gerškim, melhitiskim, kaldejskim in sirskim jeziku maša slišala. V dveh naslednih dneih so se učene in slovne vadbe rejencov godile. Z latinskim, hebrejskim, armenskim, samaritskim itd. so pričeli in s kitajskim sklenili. Sploh se je v 46 jezikih govorilo.

Genua. Časopis „Cattolico“ piše, de so udje reda sv. Janeza (Maltezarji) za ta mesec v Rim k velikimu zboru poklicani. Mislijo namreč Papež viteze tega reda si za svojo in svoje deželjske oblasti brambo zvoliti.

Innsbruck. Perpoveduje se, de se je Dr. Hiršer v Friburgu Rimskimu papežu, ki so ene njegovih bukev zavolj mnogoterih zmot za zapeljive spoznali in obsodili, podvergel. Bog daj, de bi mu to skazovanje pokoršine prav iz resničniga serca šlo.

Amerika. Naš imenitni rojak, častiti misijonar Friderik Baraga bo letas v Detroitu slovnico in slovar indijanskiga jezika na svetlo dal; ker je vseskozi med Indijani, se je njih (kakor pravijo) prav lepoglasniga jezika natanko naučil. Razširjanju vere med Indijani bo to imenitno delo velik pospeh dalo.

*) Glej »Poezije Fr. Prešerna« str. 159.